

Vasárnap  
IV. évfolyam, 9 szám

A kereszteskereskedelmi vállalkozásokban  
többszörösen van jelen a tulajdoni viszony, amely a  
kísérlet szerződéséről függ el. A tör-  
vényjavaslat azért az elgondolással kész-  
ült, hogy a kereskedelmi vállalkozásokról a  
kísérletben is szűkebb kör.

**HOLVATHI ISTVAN**





# Megváltozik az összes iskolákban a tanítási idő

Nyári vakáció helyett a téli hónapokban fog szünetelni a tanítás

BUKAREST. — A „Samnalul” című lap jelentése szerint szaktanácsadók tanulóanyagot az összes romániai iskolák tanítási ideje szabályozásának kérdéséről.

A bizottság azzal a tervvel foglalkozik, hogy a jövő év szeptemberétől kezdve új tanítási időszakot állapítsanak meg az összes romániai iskolákban. A terv szerint az iskolai év szeptember elsején kezdődik és december 1-ig tartana, amikor a hosszú iskolai szünet kezdődne és a tanítást az összes iskolákban április elsejétől kezdve folytatnák a nyári hónapokban is. A nyári vakáció az eddigi állás szerint rövidebb lenne és alig két-három hétig tartana.

Szaktanácsadók megállapítása szerint ez az időbeosztás igen előnyös volna, mert az iskolák a téli hónapokban megtartandó szünettel nagyon sok fűtőanyagot és világítási költséget takarítanak meg és ezenkívül megszűnne a téli hónapokban a vakációra hazatérő diákok okozta túlszűfoltosság a vonatokon.

## Katonaszökevények és bevonulási kötelezettségüknek eleget nem tett személyek január 13-ig feltétlenül jelentkezhetnek a körkegyelem igénybevételére

BUKAREST. — Amint lapunkban már ismertettük, a hivatalos lap 1946 november 14-iki számában megjelent 908. számú törvény körkegyelemben részesítette azokat a személyeket, akik a katonai büntetőtörvénykönyv 542—557 szakaszaiban foglalt szökés és bevonulás elmulasztása büntetőeljárásokat követtek el. A körkegyelem hatálya azonban csak abban az esetben áll be, ha az érdekelt —

amennyiben a törvény megjelenése előtt nem jelentkeztek — annak közzététele után számított 60 napon belül, azaz legkésőbb 1947 január 13-ig csapattestületi vagy bármilyen más katonai egységnél jelentkeznek, vagy katonakönyvüket láttatztatják.

Körkegyelemben nem részesülnek azok, akik önként állottak be olyan országok katonai alakulataiba, amelyekkel Romá-

nia 1944 augusztus 23 után hadiállapotban volt.

Felhívjuk az érdekelt figyelmét, hogy a körkegyelem igénybevétele érdekében feltétlenül jelentkezzenek jövő évi január hó 13-ig. A jelentkezés elmulasztása rendkívül súlyos következményekkel jár. A jelentkezés alkalmával feltétlenül igazoló irást kell kérni.

## Földgáz-, kőszén- és sótelepek várnak feltárásra a székelyföldi Makfalván

MAROSVASARHELY. — Makfalva lakosságát, de főleg a Magyar Népi Szövetség tagozatát élénken foglalkoztatja a község határában felfedezett gazdasági kincsek: a földgáz-, kőszén- és sótelepek feltárásának és ipari célokra való felhasználásának kérdése. Szaktanácsadók megállapítása szerint Makfalva olyan gazdag természeti kincsekkel rendelkezik, amelyek megfelelő tőke- és munkabefektetéssel a községet és vidékét jelentős ipari központtá fejleszthetik.

A Székelyföld iparosításának kérdése első helyen áll a Demokrata Pártok Blokkjának és a Magyar Népi Szövetség munkatervében is és mert Makfalva határában erősen előforduló földgázlelőhelyekre bukkantak, amelyek Szovéta-fürdővel is kapcsolatban vannak, a környéki helyeken pedig nagy kalóriájú kőszén- és gazdag sótelepeket is találtak, az iparosítás megvalósítására és ezzel a Székelyföld lakossága részére kenyérkereseti lehetőség és állandó munkalehetőség biztosítására kedvező adottságok vannak.

## 10 rablógylkosság és 76 betörés elkövetését egy 17 tagú marostordamegyei rablóbanda

Alkötőleg egy magasállású értelmiségi a banda vezére

MAROSVASARHELY. — (Munkatársunk telefonjelentése.) A marostordamegyei büntető hatóságok a rendőrség és a csendőrség közreműködésével nagyarányú büntetővizsgálatot működtetnek rántották le a leplet. A büntetővizsgálat egy szervezett bűnözői csoport, mint tagjainak létszámát fogva, valamint az elkövetett bűntények vakmerő és hegyetlen kivételével vetéldedik az amerikai gangsterbandákkal.

Jelen pillanatig a büntetővizsgálat tagjai körül már 17 embert letartóztattak, akik a nyomozás folyamán 10 rablógylkosságot, 76 betörést és utazást ismertek be. A büntetővizsgálat tagjai beismerték, hogy ez év nyarán ők hajtották végre az ország-szerte nagy feltűnést keltő Barabás József marosvásárhelyi ékszerésznek és családjának kitérését. A bűntények tettinget bosszúból követték el, Barabás József egyúttal feleségét, 6 éves kislát, 6 hónapos csecsemőjét és 14 éves szolgálatányukat is meggyilkolták. Barabás orgazdája volt a büntetővizsgálatnak, több ízben becsapta őket és ezért gyilkolták meg.

Összetörtökön délután a Barabás-féle rablógylkosság újrajátszásánál hatalmas tömeg előtt állt a vádlottak a gyilkosság részleteit, ugyanakkor az is kiderült, hogy a gyilkosságra három irányból kilőn vonatokkal érkeztek a banda tagjai és míg beállták tettinget végrehajtották, kézigénáttal felszerelt őrszemek vigyáztak a ház előtt.

Barabás ékszerészén kívül a múlt év nyarán Raczkiewicz Gábor mezőraai földbirtokost és feleségét, valamint Cristea Affia Kov hógár kertész is letartották és meggyilkolták.

A büntetővizsgálat alvezére, Negrea Alexandru földműves a letartóztatás után szívgyengeségben meghalt. A banda tagjai: Tamás Gavril, Peret Ionchib, Talpas Ion, Stancu Teodor, Pop Mihail, Munteanu Alexandru, Miron Ion, Negrea Constantin és Stancu Mária marostordamegyei földművesek. A vádlottak vallomása nyomán arra lehet következtetni, hogy a büntetővizsgálat fővezére egy magasállású értelmiségi. A nyomozást most ilyen irányban folytatják.

## 40.000 magyar gyermek jár iskolába

## a Vajdaságban A magyarság demokratikus mozgalmának az élére álltunk — üzenik a jugoszláviai magyarok

BELGRAD. — Most tartotta közgyűlést a vajdasági Magyar Kulturszövetség. A szövetség közgyűlésén beszámoltak a múlt évben elért eredményekről és lefektették a szövetség munkaprogramját.

A szervezés maga kettős munkát jelentett a szövetség számára: a kiszállások, a közösségek, illetve egyesületek megszervezése lehetőséget nyújtott arra is, hogy megszervezzék a sajtószolgálatot és az együttműködés szálait szorosabban fűzzék a központtal. Az egyik leg sürgetőbb teendő a fűskolák aktív megszervezése és intézményeinek létrehozása volt. A szövetség megalkutása kor tervbevetett kulturregységek szervezése mellett az analitikus elleni küzdelmet, népegylemi centrumok létesítését, folyóirat kiadását, könyvtárközpontok megszervezését, diákszervezőkötö.

A szövetség lefektette a jövő év munkaprogramját. A cél: a dolgozó magyar nép egészét a szellemi élet birtokosává tenni. A jugoszláv népállam alkotmánya lehetővé teszi, hogy a jugoszláviai magyarság saját nyelvén, saját kifejezési eszközeivel, saját művelődési formáival az emberi szellem és haladás szabad birtoklására lépessen. A szövetség mun-

kájának jelentősége elsősorban abban nyilvánul meg, hogy biztosítani kívánja a szellemi élet elemeit minden jugoszláviai magyar számára: tudjon írni-olvasni minden magyar, váljék minden magyar újságolvasóvá, iskolázottá.

A szövetség munkájának legjobb ismerője az, hogy a Vajdaság szabad két esztendeje alatt a magyar lapok hatvan-ezerre növelték példányszámukat, háromszor annyian olvasnak újságot, mint valaha, tudósítók szárai jelentősen a nép soraiból olyanok, akik azelőtt sohasem vettek kezükbe írószerszámot.

A Vajdaságban 40.000 magyar gyermek jár iskolába, ami még sohasem volt. A kulturszövetség novellapályázataira számtalan munkát és parasztrás fut be, a vajdasági Népszínház a népi tehetségek tüntetőit karolja fel.

A szövetség közgyűlésén felvetették az együttműködés megszilárdítását és egy kulturális verseny megrendítését a jugoszláv népkultúráság: többi nemzetségeknek kulturszövetségeivel. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel állapította meg, hogy: „ez a verseny előbbre viszi a szerb és magyar, horvát és szlovák, román és ruszin népek kultúráját, közelebb hozza a népeket egymáshoz a dolgozó szocialis-

kultúrájának emelésében és hazánk továbbépítésében”.

A programot betérjesztő Kek Zsigmond szavait idézzük:

— Ott van a nagy példa előttünk: a Szovjetunió szabad népeinek nagy, nemzet, új világot formáló versenye. Ez felel meg leginkább a jugoszláv társadalom fejlődésének is, a szocializmus felé. Ebben a feladatban mi nemcsak vajdasági hivatást teljesítünk. Többet ennél: délkelet-európai hivatást, a demokratikus népek közöledését, a dolgozó népek szolidaritását... Különösen bizakodó lehetünk rá mi, magyarok, akiket Tito Jugoszláviája a bárhol élő magyarok demokratikus mozgalmának élére állított...”

A szövetség ezévi kongresszusát az előző a következő szavakkal fejezte be: „Kulturprogramunk szélesebb, demokratikusabb, szabadabb és — magyarabb! Tito Jugoszláviában, mint valaha. Állunk olyan felelősséggel helyünkön: Kulturszövetség, tanács, kulturregységek és azoknak minden tagja, minden magyar ember Jugoszláviában, emilyen tisztán demokratikus elvekkel áll a mi népünk fejlődése felett. — Ört az új Jugoszlávia tanítója és vezetője: Tito marsall”. G. B.

## Rendet a filmfronton!

Az „Igazság” egyik legutóbbi számában a kolozsvári mozgóvilágra körül uralkodó túrhetetlen állapotokról ír a kérdés megvitatására hívja fel a helybeli lakosokat. Magunk részéről a következőkben kívánunk hozzájárulni a nagyon időszerű problémához.

A széles tömegek szórakozási igényeit, különösen a háború nehéz évei után csaknem egyedül a film elégíti ki. Az aránylag olcsó felüldülési eszköz éppen az emberek tízezreit vonzó varázsnál fogva könnyen felhasználható építő vagy romboló célokra. Ugyanazért a pénzért hazug, mákonyos tartalmu, vagy novelis hatású történeteket pergetnek előttünk. Nem kizárható tehát egy egészséges uton haladó társadalom számára, hogy a két véletlenszerűen előforduló film között a közönség a vázson. Ezek óta sorba kell állni a mozik jegyáraitra előtt. Ma sem különb a helyzet. De nemcsak a filmek nem változtak, nem váltottak a filmek sem s mintha az elmúlt két esztendőben semmi sem történt volna, ugyanazokat a limonádés, cukrosvízes, sokszor erkölcstelen és a bűn málmára dolgozó filmeket találjuk a kolozsvári mozgóvilágban, mint évekkor előt.

Az egész világon az újáépítésével együtt megindult az új filmek gyártása. Lapokból kell értesülnünk szovjet, francia és angol filmek nagy sikereiről. Sokat hallunk a magyarországi filmgyártás szép indulásáról is. A régi, ócska, grófok, földesurak, lakások, hárok és fűrészfűrészben lejátszó film-históriák helyett miért nem jöttek „A vadász”, „Az ember tragédiája” és más új demokratikus szellemű magyar filmeket is, melyek bejötték az országba, csak éppen Eötvösöt nem volt szerencsénk még látni őket.

A néző, aki rendszerint beleéli magát a főhős szerepébe, vajjon meg tudja-e találni magát az utóbbi tízezeren-dő cukrosvízes lötyeiben, ahol a föld természetéből élő hős mindig gróf vagy dúsgazdag földbirtokos, ha tanárról van szó, feltétlenül híres egyetemi tanár, ha orvos, szükségképpen bucsi főorvos, sebészprofesszor, de bárki legyen az, pénz soha nem számít, tele van zsebük s életük olyan gondtalan, amelyet a jámbor néző még álmaiban sem fog megélni.

Itt az ideje, hogy rendet teremtsenek a filmköltségvetések berkeinben s ne engedjék tovább fertőzni a már amúgy is elrontott közönséget. Az új filmeknek magvan az az előnyük is, hogy ellátják őket magyar feliratokkal s a románul nem tudó közönségnek nem kell ismerősít igénybe venni, hogy szomszédjuk legnagyobb bosszúságára fennhangon fordítsák le neki a szöveget duplán hangossá téve a filmek. Ezekre gondoljanak a filmköltségvetők és mozgóvilágosok s ne arra, hogy két bört házzanak le az utóbbi években legalább kétszer-háromszor műsorra tűzött filmekről. S ha ők elmulasztandó a lelkiismeretvizsgálatot a költségvetőknek kellene intézkedniük helyettük, hogy tömegeink lépet tarthassanak szórakozásban is a világ haladászelligő népeivel s ne kelljen szegyenlencze városunknak olyan mozgóvilág miatt, melyek a legelőgondabb vidéki városokban is szemétdombra kivénkognak.

A kolozsvári filmkérdés tisztázását nagyobb elősegíti a budapesti „Szabad-ság” egyik legutóbbi számában megjelent cikk, amely az Erdélyt elárászó régi és rossz filmek „bezerzését” módjáról rántotta le a leplet. A lap megemlíti, hogy a romániai demokratikus szervezetek kérdéssel fordultak a magyar hatóságokhoz a romboló hatású filmek Romániába való kivételének megakadályozására. A hatóságok megállapították, hogy ezek a filmek nem hivatalos uton kerültek Romániába. A további nyomozás eredményeként kiderült, hogy Barabási Jónó és Fehér Endre filmkész az utóbbi két év alatt 32 olyan filmet csempészték ki engedély nélkül az országból, mely a Horthy-család véleltett szemetéjéből került ki. A film-csempészek kitérő vádatot jelentett számukra, amennyiben egy-egy filmet 200—300 dollárt értek Budapesten, Romániában pedig 1000—1500 dollárért árulták tovább. A magyar hatóságok utasították őket a két filmes előzetes letartóztatására.

A budapesti „Szabad-ság” leleplezte, cikke után most már nem lehet kétség az, hogy az új demokratikus filmek mellőzés nem egyszerű mulatás, hanem a katonai dnyuló bű és kezek hátrátságának eredménye. Hatóságunk erélyes intézkedést várjuk.

